

Obsah

Úvod - Richard Díez Hochleitner	11
Předmluva k německému vydání	13
Více muziky za méně peněz	18
Vzrušující nový krok vpřed	18
Boj proti tuberkulóze	22
Sedm dobrých důvodů pro efektivnost	24
Tato kniha směřuje k praktickým změnám	27
ČÁST I: Padesát příkladů faktoru čtyři	32
<i>1. kapitola: Dvacet případů čtyřnásobné produktivity energie</i>	32
1. Hyperauta: ze Severního mysu až na Sicílii na jedno natankování ...	32
2. Rocky Mountain institut: první plně biologická administrativní budova světa	40
3. "Pasivní dům" v Darmstadt-Kranichsteinu: obytný dům blahobytu	43
4. Domy v horké letní Kalifornii: přirozeně klimatizované	46
5. Superokna: topení a ochlazování za nulový tarif	50
6. Queen's Building: stavět inteligentně se vyplatí	54
7. Cenově výhodná renovace: příklad řadového domu z pálených cihel	57
8. International Netherlands Group: banka, která zachránila Baringy ...	58
9. Domácí spotřebiče: snížení spotřeby proudu o tři čtvrtiny	61
10. Ledničky: účinnost lze snadno zvýšit	65
11. Osvětlení: továrny na žárovky místo elektráren	69
12. Kancelářské stroje: záleží na těch správných	73
13. Změna vybavení kanceláří: dobré pracovní podmínky motivují	78
14. Zásobování energií v chladných klimatických oblastech: voda, vítr a slunce	79
15. Hovězí maso: menší spotřeba - vyšší kvalita	82
16. Pěstování rajčat: jde to i bez plýtvání energií	84

17. Ventilátory, čerpadla a motory: Mr. Lee dělá revoluci v technice . . .	85
18. Klimatizace: "bílé čepice" a další nové technologie	90
19. Řetězec efektivnosti: pět malých kroků místo jednoho velkého	96
20. Průmyslová výroba: rentabilní šetření energií a odpady	98
<i>2. kapitola: Dvacet případů čtyřnásobné materiálové produktivity . . . . .</i>	<i>100</i>
1. Kancelářský nábytek: trvanlivost a moderní design se nevyklučují . . .	102
2. Hyperauta: nerezavějící, lehká a bezpečná	104
3. Elektronika místo písmenek: knihovna v kapsičce u vesty	108
4. Ocel: renesance stavebních materiálů	109
5. Zavlažování kapkami: poušť kvete	111
6. Voda v průmyslu: revoluční zlepšení	113
7. Voda v domácnostech: faktor 4 na obzoru	115
8. Produkce bavlny: jde to i s menším množstvím vody a materiálu . . .	117
9. Materiálové toky v průmyslu: zabránit tvorbě odpadu	119
10. FRIA: chladicí komora nahradí ledničku	121
11. Dochází na služby: kolektivní využívání přístrojů	122
12. Sanace místo bourání: zachovat "šedou" energii	124
13. Zemědělství: konec s "bojem proti Zemi"	126
14. Biointenzivní drobné zemědělství: znovuobjevení starých tradic . . .	129
15. Chemikálie: pronájem místo prodeje	132
16. Zpevňování stavby: rozhodující je volba metody	133
17. Materiál Belland: nové obaly ze syntetického odpadu	135
18. Láhve, krabice a bedny: opakovaně použitelné přepravky	138
19. Stavení s dřevem: netušené možnosti pro velké projekty	139
20. Rodinné domky ze dřeva: levné, praktické, pěkné	141
<i>3. kapitola: Deset případů čtyřnásobné dopravní produktivity . . . . .</i>	<i>142</i>
1. Videokonference: šetřit cestování	142
2. Elektronická pošta: posílání dopisu a textu éterem	146
3. Jahodový jogurt: daleké cesty nejsou nutné	147
4. Šťáva bohatá na vitamíny: z daleka či z blízka	149
5. Železniční doprava: inteligentní technika zvyšuje kapacity	150

6. Pendolino a CyberTranu: alternativy ICE a Transrapidu	152
7. Curitiba: město uplatňující chytrou dopravní politiku	156
8. Náhradní auta: sdílení místo vlastnění	159
9. Mobilní bez auta: model hodný následování	162
10. Zhuštění místo rozptýleného bydlení: Nový městský a vesnický pocit	164

ČÁST II: Obrat: efektivnost se musí vyplatit 167

<i>4. kapitola: Co zde vlastně znamená trh?</i>	171
Může tržní jiu-jitsu vymýtit destruktivní síly?	171
Deformace trhu	174
Teorie a praxe	174

<i>5. kapitola: Efektivnost se dá kupovat a prodávat</i>	181
Plánování minimalizující náklady (<i>least cost planning</i>)	183
Reforma dozoru v energetice	185
Uvedení negawattů na trh	189

<i>6. kapitola: Odměnit to, co je správné, ne to, co je chybné!</i>	200
Korigovat chybné motivace	200
Odpovědnost souvisí s odpovědí	204
Vytvoření možností volby: Příklad dopravy	205
Ceny musejí říkat pravdu	210
Systemy bonus-malus	212

<i>7. kapitola: Ekologická daňová reforma</i>	215
Necht' mluví ceny	215
Nebyrokratický, nenásilný a zřejmě nejúčinnější nástroj	221
Dobré šance pro mezinárodní harmonizaci	225

ČÁST III: Krize životního prostředí nutí k činům 228

<i>8. kapitola: Výzva z Ria</i>	229
Ekologicky trvale udržitelný rozvoj ještě ani nezačal	232

Skleníkový efekt a konvence o klimatu	240
Záchrana rozmanitosti druhů	248
Další nevyřešené problémy	252
<i>9. kapitola: Materiálové laviny, zapomenutý problém .....</i>	<i>256</i>
Odpady jsou to poslední... ..	257
Svatební prsten vážící tři tuny	260
Klub faktoru 10	262
<i>10. kapitola: Neuspokojivá částečná řešení .....</i>	<i>263</i>
Drahá ochrana životního prostředí: Uchopení za špatný konec	263
Sny o technice a pohádka o rohu hojnosti	267
Eko-audity: drahé, ale poučné	272
<i>11. kapitola: Máme padesát let času, nemáme tedy času nazbyt .....</i>	<i>274</i>
Nové hranice: Meadowsovi mají pravdu	275
Dynamika populace	281
Trocha číselné akrobacie k 21. století	284
ČÁST IV: Pokrok civilizace	287
<i>12. kapitola: Blahobyť, ne obrat .....</i>	<i>288</i>
Nové měření blahobytu	288
Tercializace	291
Práce ve stáří	293
<i>13. kapitola: Volný obchod a životní prostředí .....</i>	<i>295</i>
Volný trh posiluje kapitál	295
Zelená Organizace světového obchodu (WTO)?	301
<i>Faktor 4</i> v kontextu obchodu a životního prostředí	303
Volný obchod a darwinismus	306
<i>14. kapitola: Nemateriální blahobyť .....</i>	<i>310</i>
Nenasytlost je silnější než revoluce v efektivnosti	310

Neformální sektor	313
Ekonomický fundamentalismus: špatná náhražka morálky, náboženství a kultury	318
Literatura	321